

Narodowe Centrum Badań Jądrowych

Spojrzenie poza horyzont ...

Narodowe Centrum Badań Jądrowych

- **Największy polski instytut badawczy**
  - 1114 pracowników, w tym 60 prof. i 122 dr.
- **Osiągnięcia naukowe:**
  - ~600 publikacji „filadelfijskich”, 10000 cytowań rocznie
  - Indeks Hirsha 125, V miejsce w Polsce
  - Po 2012 zakończono 11 habilitacji + 1 w toku, 2 profesury NCBJ
- **Przychody:**
  - dotacje MNiSW i MG ~15%, granty/projekty ~22%
  - usługi, wdrożenia, produkcja ~63%
- **Infrastruktura techniczna**
  - ~40 ha zieleni, 72 tys. m² dróg i placów
  - 3 linie 110kV, sieci elektryczne 65 km, łączność 172 km
  - sieci wodnokanalizacyjne 32 km, zbiorniki 1900 m³
  - 28 autobusów i 5 mikrobusów

Narodowe Centrum Badań Jądrowych

Rada Naukowa

Dyrektor
Grzegorz Wrochna

SEKTOR BADAWCZY

Z-ca ds Naukowych
Ewa Rondio

Z-ca ds Infrastruktury Badawczej
Krzysztof Wieteska

Dyrektor DEJ
Grzegorz Krzysztozek

**Departament
Energii Jądrowej**

Reaktor MARIA

Dyrektor DBP
Grzegorz Wilk

**Departament
Badań
Podstawowych**

Dyrektor DFM
Jacek Jagielski

**Departament
Fizyki
Materiałów**

Laboratorium Badań
Materiałowych

Dyrektor DTJ
Agnieszka Syntfeld-Każuch

**Departament
Aparatury i Tech-
nik Jądrowych**

Zakład Aparatury
Jądrowej ZdAJ

SEKTOR FUNKCJONALNY

Biuro Dyrektora
komórki podległe Dyrektorowi

Sekretarz Naukowy
Krzysztof Kurek

**Departament
Wspomagania
Badań**

Z-ca ds. BJIOR
Jerzy Kozieł

**Departament
Bezp. Jądrowego
i Ochrony Zdrowia**

**Z-ca ds Administrac. -
Technicznych**
Marek Juszczyk

**Departament
Administracyjno-
Techniczny**

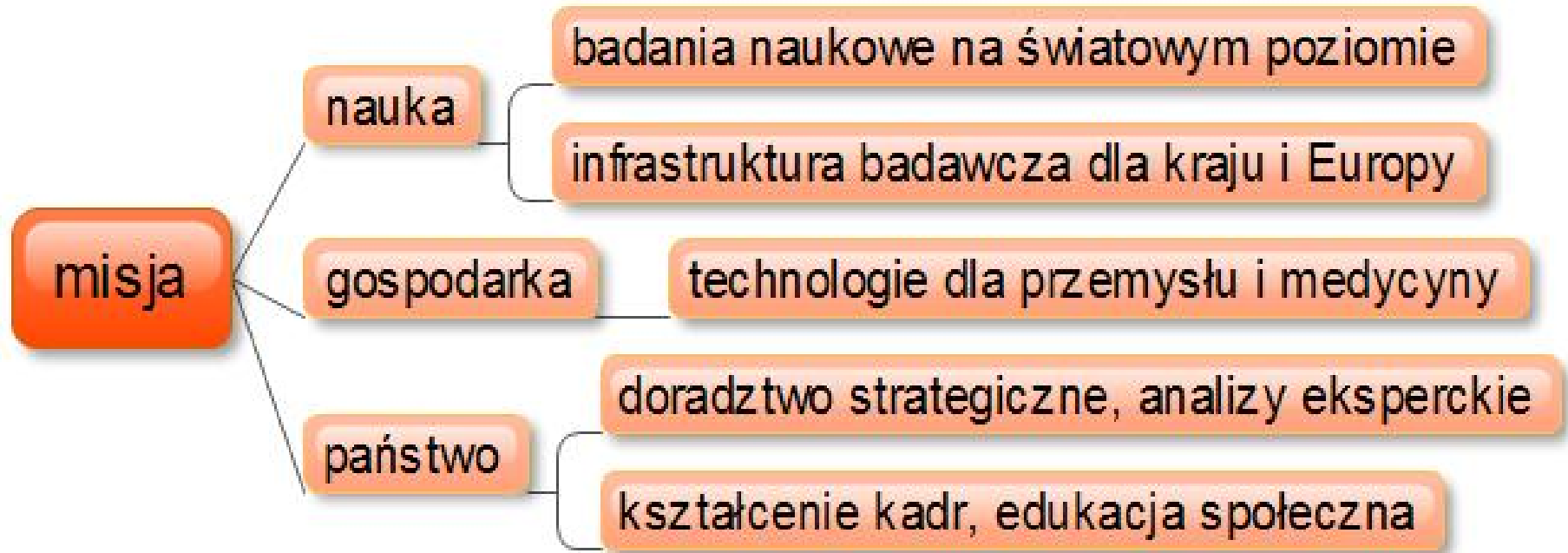
Zakład Transportu
Samochodowego

**Z-ca ds. Ekonomicznych
i Rozwojowych**
Zbigniew Gołębiowski

**Departament
Ekonomiczno-
Rozwojowy**

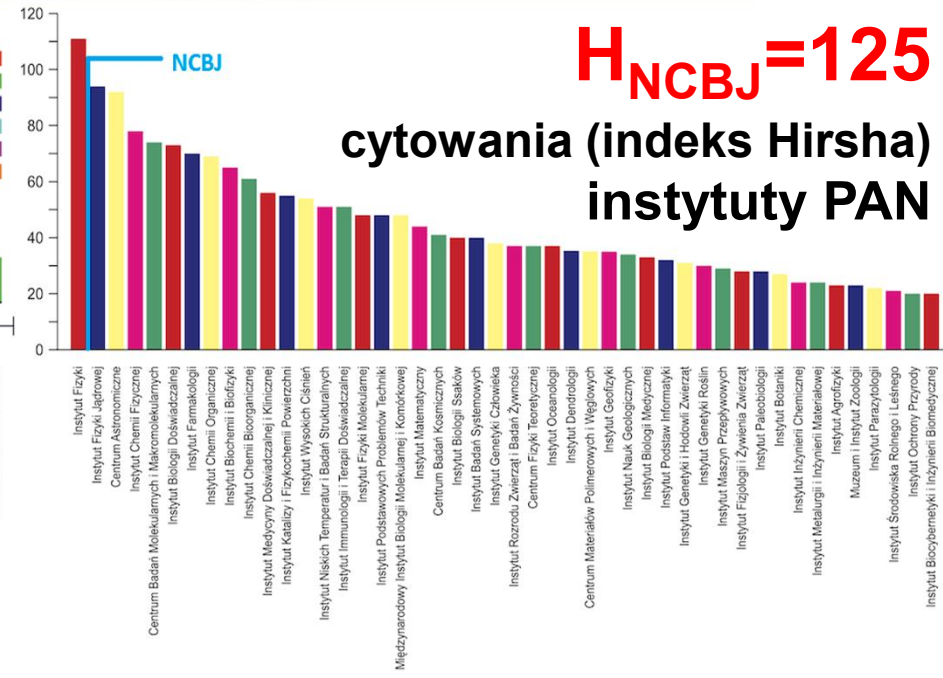
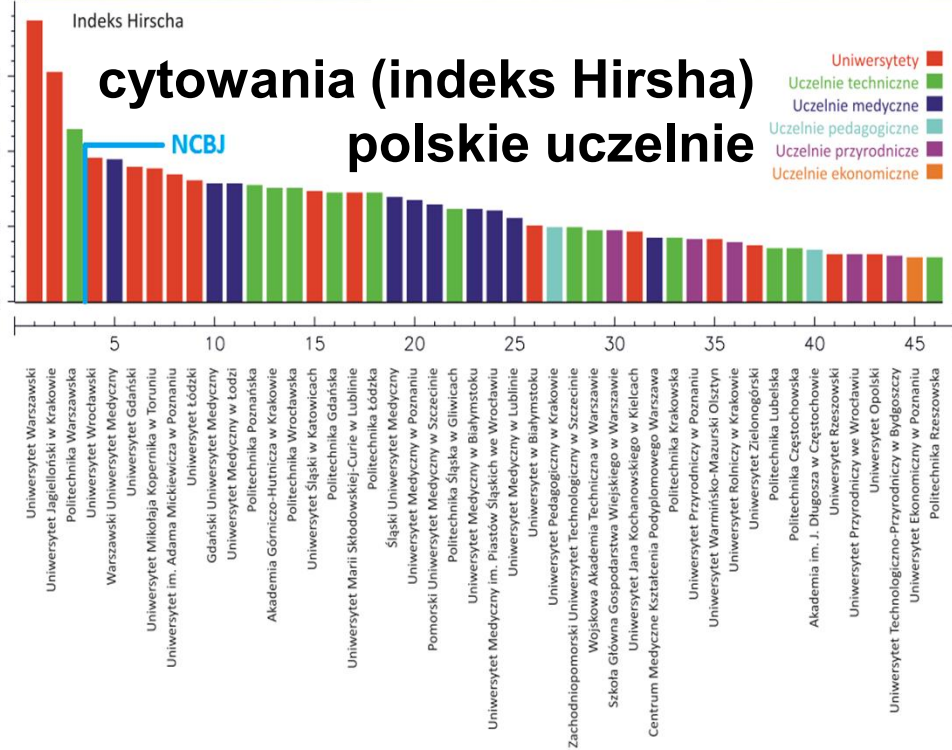
Ośrodek Radioizotopów
POLATOM

Misja NCBJ

Kierunki rozwoju zaznaczone na slajdach strzałką → i/lub żółtym tłem

600 publikacji, ~10000 cytowań rocznie

SCImago Institutions Ranking
NCBJ w „Normalized Impact”:
156. na świecie
8. w EU śr.-wsch.
1. w Polsce

Kategoria A → A+

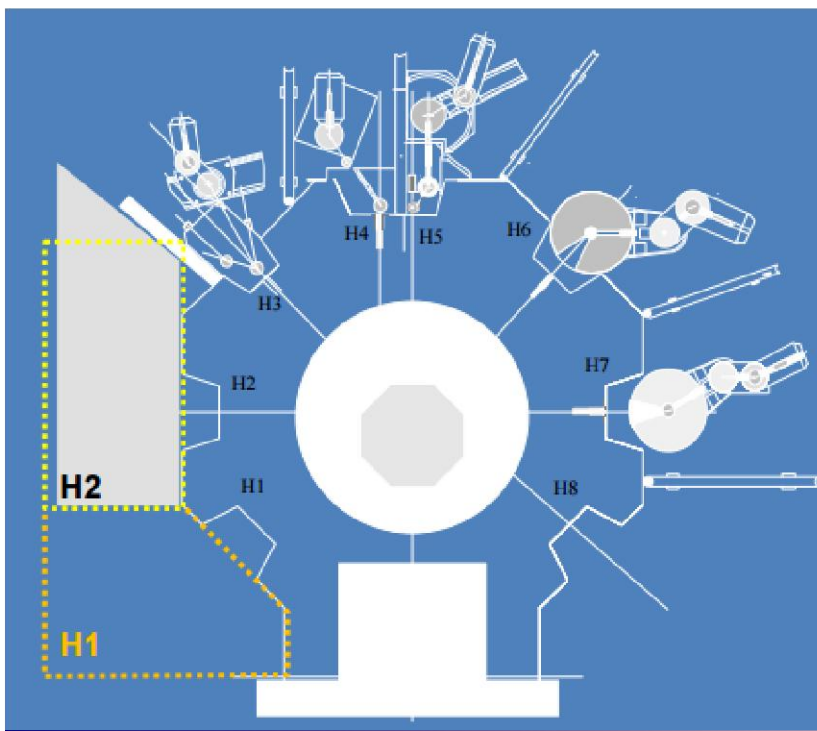

MARIA → wiązki poziome H1 i H2

H1 – poczta pneumatyczna

- Kontener 20×8cm z monitorowaniem pozycji, temp, ciśnienia, dawki, ...
- **Cel:** pomiary technologiczne reaktora, aktywacja neutronowa, badania materiałowe, próbki biologiczne, ...

H2 – wiązka epitermiczna

- **Cel:** rozwój metod terapii borowo-neutronowej (BNCT), etc.

2015: Sporządzono projekt

- Przygotowano pomieszczenia

2016: Wykonanie konwertera n

- Instalacja aparatury
- Uzyskanie pozwolenia PAA

MARIA → wiązki poziome H3-H8

- Rozmowy z Helmholtz Zentrum Berlin o pozyskaniu oprzyrządowania zamykanego reaktora BER II (spektrometry, dyfraktometry)
- Sprzęt praktycznie nowy o wartości ~200 M€

MARIA – kanały pionowe

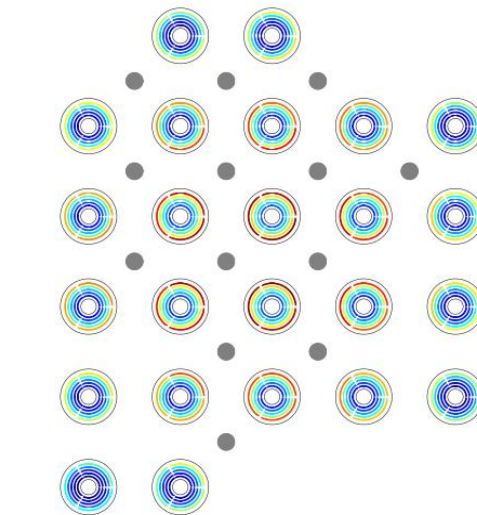
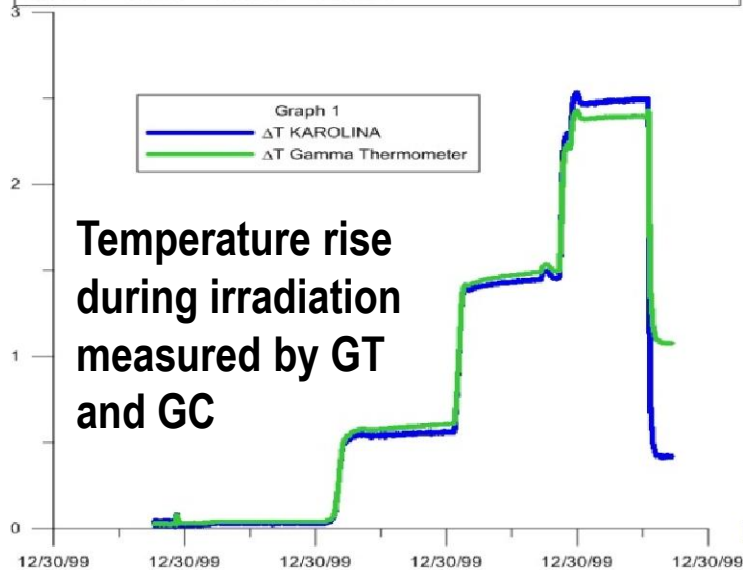
Konwerter neutronów 14 MeV dla fuzji

Współpraca MARIA – Jules Horowitz Reactor

Walidacja kodu TRIPOLI 4 użytego do projektowania JHR. Porównanie mapy 3D grzania γ z pomiarami kalorymetrem NCBJ.

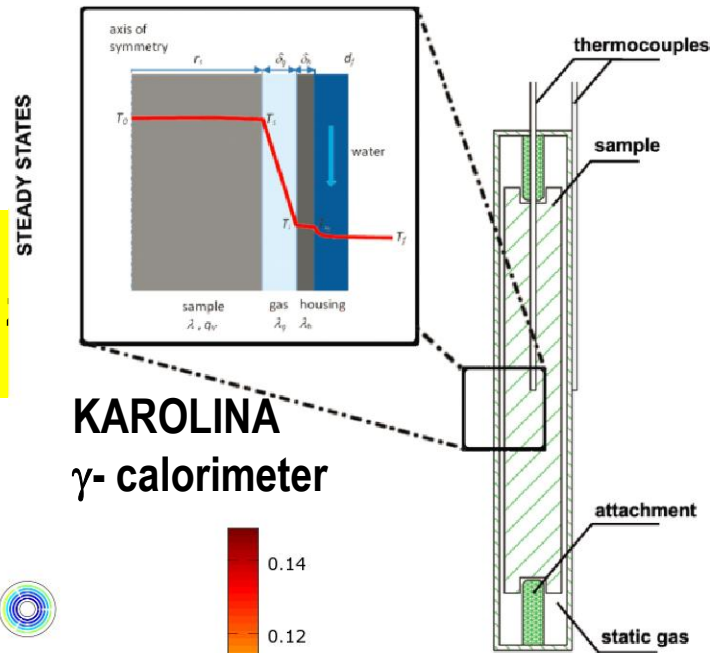
Projekt badania starzenia bloków berylowych. Przeniesienie do Marii eksperymentu MELODI zamykanego reaktora OSIRIS w Saclay.

Gamma Thermometer and Calorimeter KAROLINA delta T during MARIA startup in four steps: 0MW - 4MW - 8MW - 15MW

power max = 0.149 fuel element = EM55 sector = 3 plate = 5

schematic temperature distribution inside the calorimeter (steady state with internal heating)

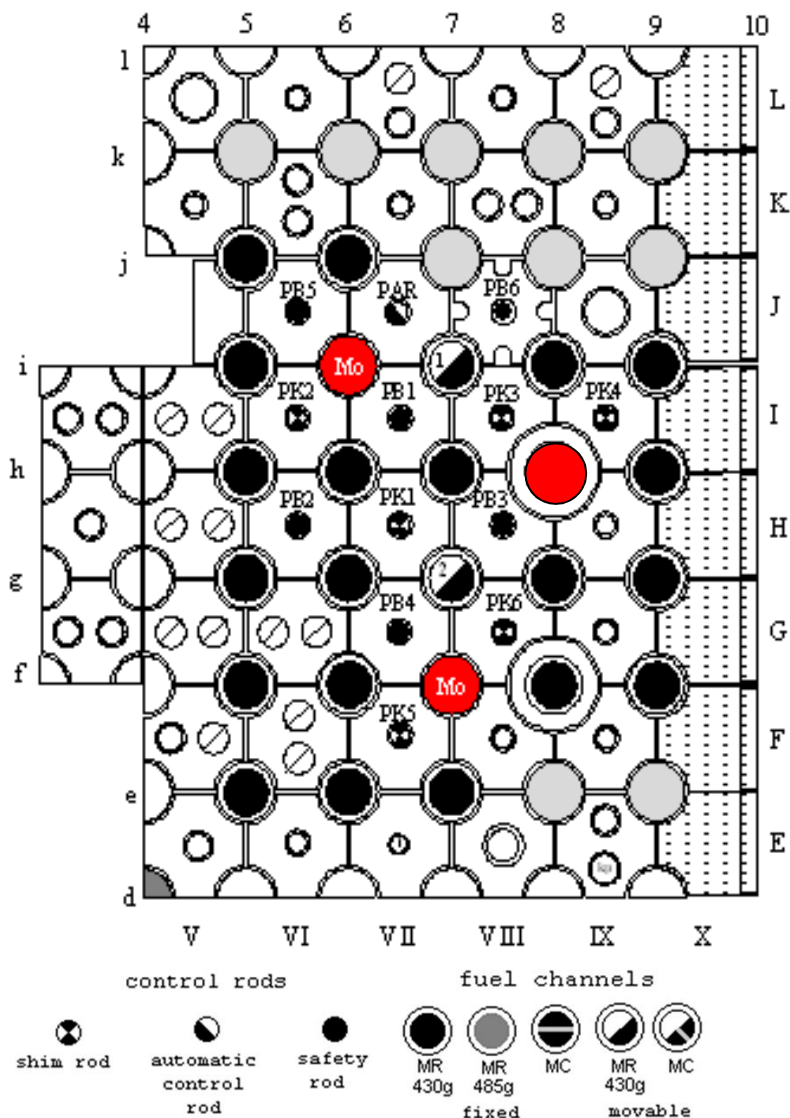

Power distribution in MARIA calculated with TRIPOLI 4

MARIA - produkcja ^{99}Mo

Obecny cykl:

- 2×8 tarcz po 122-145h (cykle tygodniowe)
- EOI: 7500-8000 Ci
- EOP: 780-830 Ci (6-dni)

Produkcja w 2013:

- ~20 tygodni
- 18% produkcji światowej (1^{szy} semester)

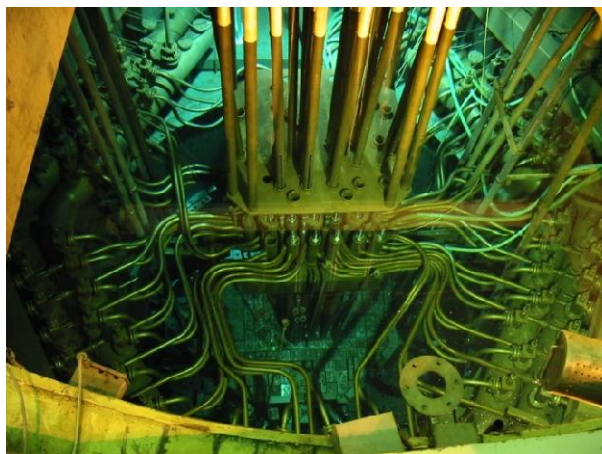
Możliwości zwiększenia:

- ×1.5 – 12 tarcz/kanał
- ×1.5 – trzeci kanał
- ×2 – 40 tygodni na rok

Produkcja generatorów $^{99}\text{Mo} \rightarrow ^{99\text{m}}\text{Tc}$

**Naświetlanie
płytek uranowych**

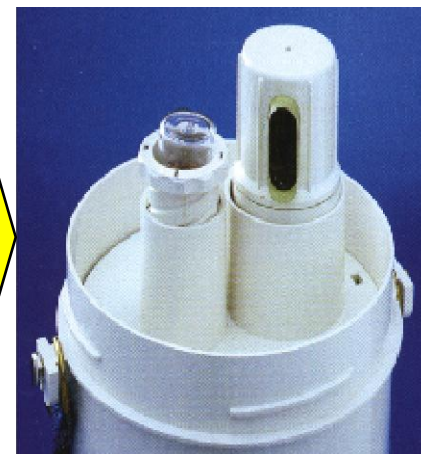
Europa: 5 reaktorów
Świat: 4 reaktory

**Ekstrakcja
molibdenu-99**

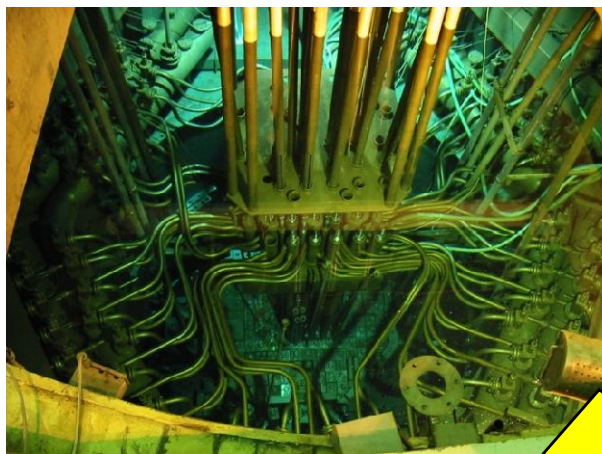
2 linie
4 linie

**Produkcja
generatorów
 $^{99}\text{Mo} \rightarrow ^{99\text{m}}\text{Tc}$**

4 wytwórnie
5 wytwórni
+ lokalni

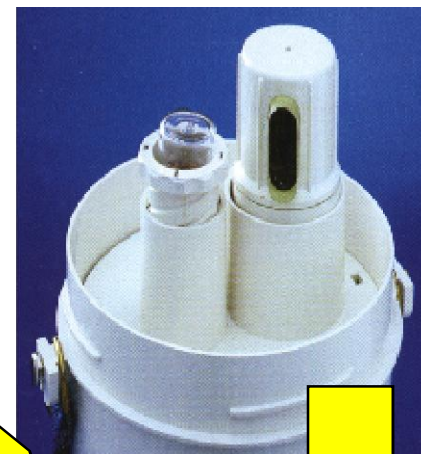
Reaktor MARIA

eksport
surowego ^{99}Mo

2013: 2 mln procedur
18% światowej produkcji

POLATOM

import
czystego ^{99}Mo

100% potrzeb kraju na ^{99}Mo
Różne izotopy do 78 krajów

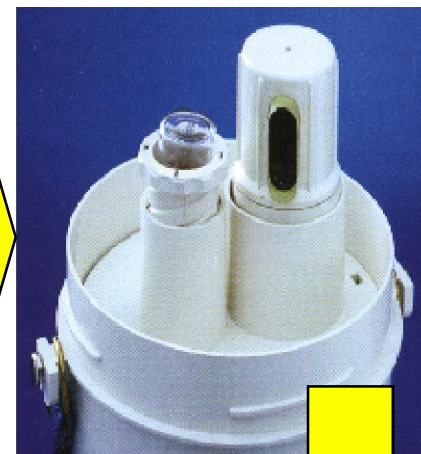
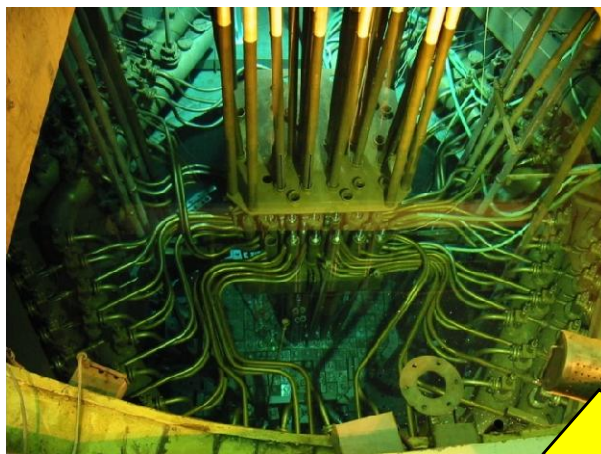

Projekt Molibden-Świerk

2× produkcja
2× rezerwa

Budowa linii
do ekstrakcji ^{99}Mo

5× produkcja

eksport
surowego ^{99}Mo

eksport
generatorów

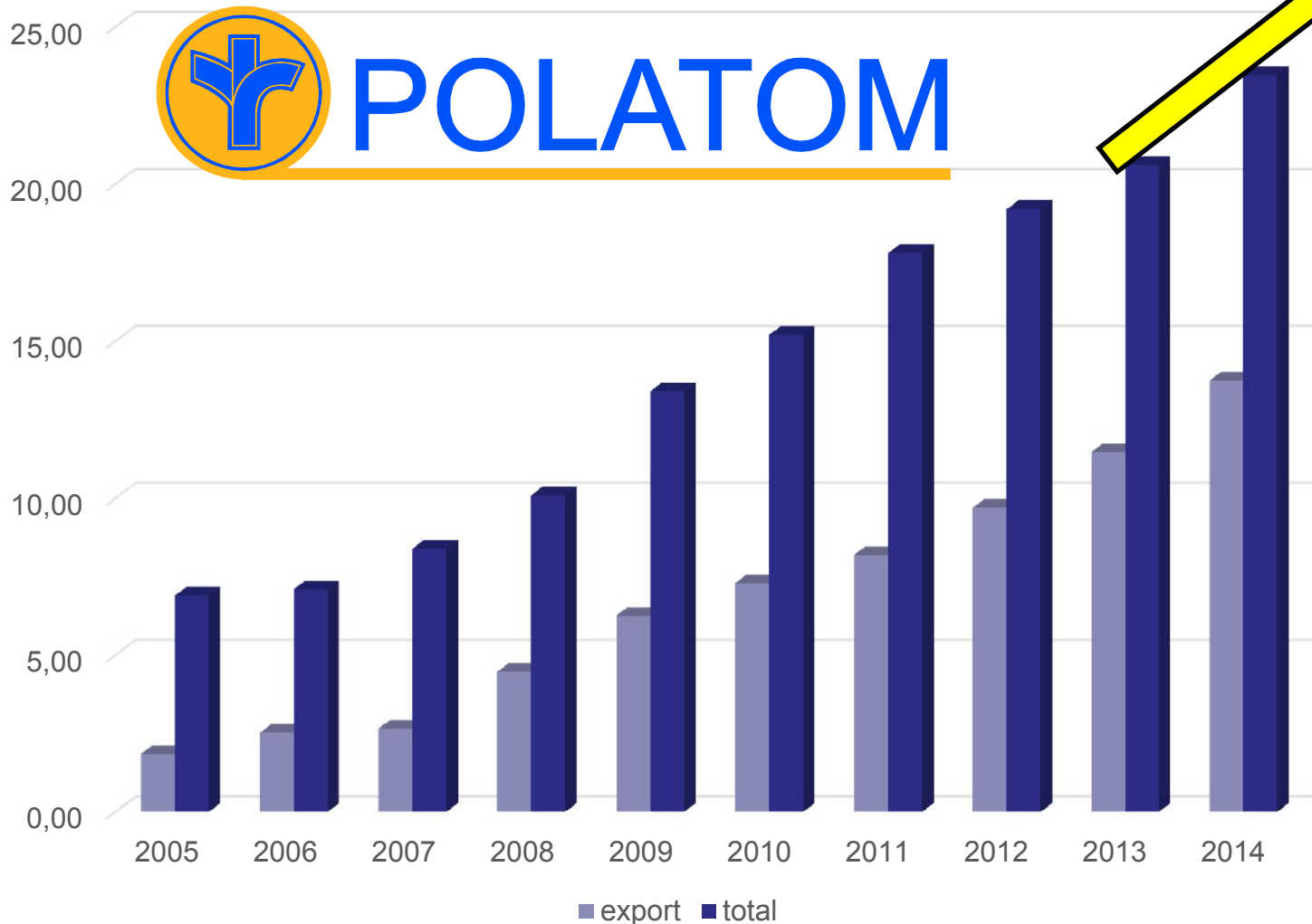
Inwestycja 32 mln €

Pierwszy na świecie pełny ciąg technologiczny

Badania i produkcja radioizotopów

Sales of POLATOM products 2005-2014 (M€)

Eksport
do 160
klientów
w 80
krajach
świata

70% rynku
chińskiego

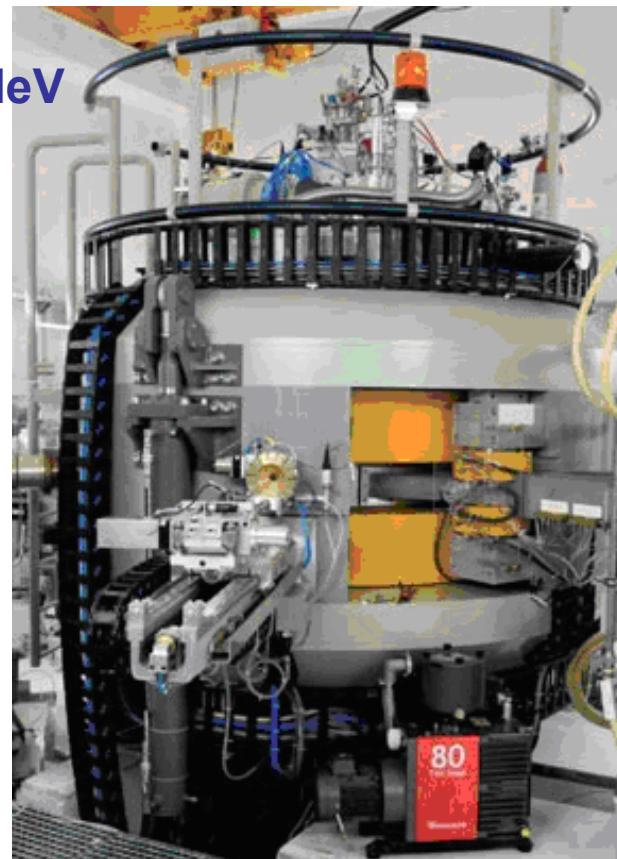
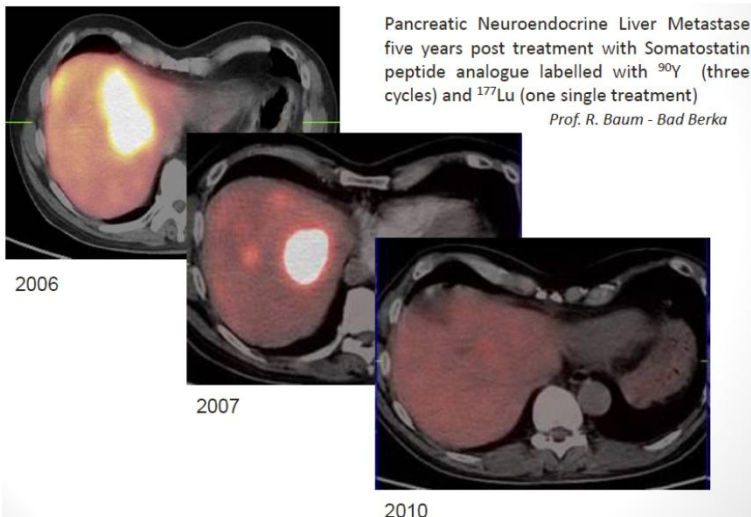
Sprzedaż
licencji
do Japonii

Projekt CERAD

Centrum Projektowania i Syntezy Radiofarmaceutyków Ukierunkowanych Molekularnie

- **Cel:** poszukiwania nowych radiofarmaceutyków do diagnostyki i terapii, opartych na aktywnych biologicznie ligandach działających na poziomie komórkowym i molekularnym.
- **Infrastruktura:**
  - cyklotron wysoko-prądowy: p i α 30 MeV, d 15 MeV
  - aparatura do obrazowania molekularnego technikami izotopowymi, NMR i optycznymi

Projekt przyjęty na „mapę drogową”: 39 M€

→ Wystąpimy o środki z funduszy strukturalnych

Centrum Informatyczne Świerk

- **500 Tflops, 4 PB**, nr 2 w Polsce, top 200 w świecie
- **Certyfikaty NATO i UE do danych tajnych**
- **Analiza danych wielkich eksperymentów (GRID)**
- **Symulacje reaktorów, analizy bezpieczeństwa**
- **Projektowanie radioizotopów, obrazowanie medyczne**
- **Symulacja sieci energetycznych, analizy rynku energii**

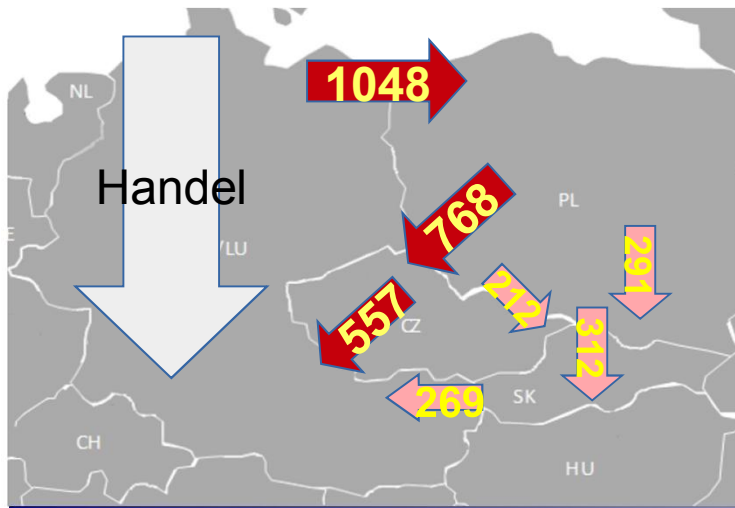

Centrum Informatyczne Świerk

CIŚ → Departament Układów Złożonych

- Energetyka jądrowa → TSO
  - Kilka umów z PAA, rozmowy z PGE EJ1
- Medycyna: analiza PET, → radiofarmaceutyki
- Analizy rynku energii i sieci energetycznych
  - Wygrane konkursy ENTSO-E i AXA
  - Rozmowy z PSE, MG, NFOŚ, MSZ o utworzeniu → Centrum Analiz Energetycznych

NCBJ → PIB

Kontynuacja projektów AiD, 4lab, PNT

- **Akceleratory i detektory:**
  - **Komercjalizacja: wsparcie NCBR / PWC**
  - **Projekt badania składu złoża i urobku**
- **4 Laby**
  - **Bunkry i sprzęt używane przez ZdAJ**
  - **Komercyjne wykorzystanie stacji monitorowania powietrza, → prace naukowe**
  - **Działo plazmowe: uruchom. wkrótce**
- **Park Naukowo-Technologiczny**
  - **Pierwsze umowy z firmami (3+3+1)**
  - **Prace nad → ofertą usług badawczych NCBJ**
  - **Przeniesienie Działu Edukacji i Szkoleń → PNT**

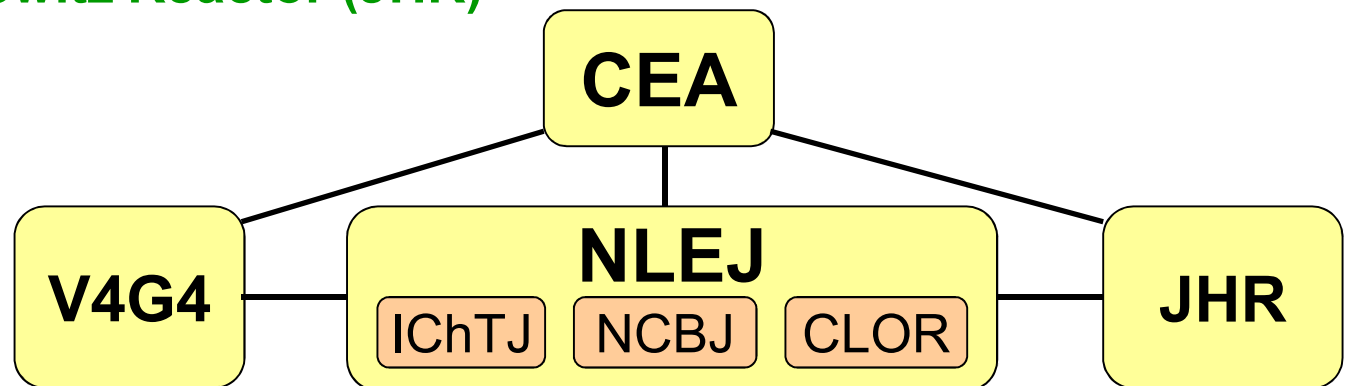

Nowa formuła NCBJ?

H2020 „Teaming”, odpadł w 2015, → ponawiamy w 2017

- **Realizacja projektu z polskiej Mapy Drogowej:**
  - **Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej (NLEJ)**
- **Nowa struktura (MAB) na bazie:**
  - **Narodowego Centrum Badań Jądrowych (NCBJ)**
  - **Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej (ICHTJ)**
  - **Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (CLOR)**
- **Oparta na współpracy z:**
  - **Commissariat Energie Atomique (CEA)**
  - **Jules Horowitz Reactor (JHR)**
  - **V4G4**

- **Transformatory**
  - **kontynuacja 6→15kV**
- **Rozdzielnie energetyczne**
- **Modernizacja hydroforni**
- **Uszczelnienie kanalizacji**
- **Systemy bezpieczeństwa → kołowrotki, ogrodzenie**

Zaplecze socjalne

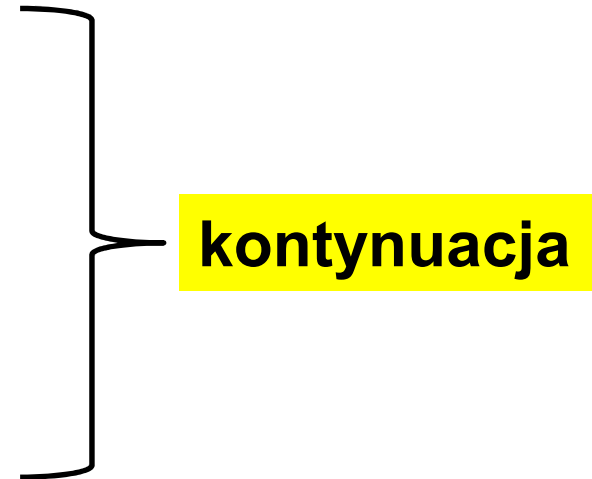
- Bankomat
- Nowa stołówka Bar-56
- Zwiększenie obsady przychodni
- Wyposażenie gabinetu okulistycznego
- Nowe autobusy
- → **Hotelowiec**

Zarobki w NCBJ

Wzrost wynagrodzeń 2007-2014

profesor zwyczajny	1,67
docent / prof. nadzw.	2,09
adiunkt	1,82
adiunkt wyróżniony	2,03
adiunkt 2× wyróżniony	2,24
średnia krajowa	1,41

Dodatkowe wynagrodzenia motywacyjne:

- premie za publikacje, premie departamentowe
- stypendia habilitacyjne (>2012 przyznano 11, zakończono 6)
- granty dla młodych
- premie za działalność komercyjną
- → wynagrodzenia w projektach H2020

Quo vadis NCBJ?

- **Misja NCBJ: dla nauki, gospodarki i państwa**
- **Oś kompetencji: promieniowanie jonizujące**
  - **wytwarzanie:** radioizotopy, reaktory, akceleratory
  - **detekcja:** urządzenia pomiarowe, obrazowanie, ...
  - **zastosowania:** energ. jądrowa, medycyna, materiały, ...
- **Specyfika NCBJ**
  - **synergia badań podstawowych i zastosowań**
  - **bogata infrastruktura badawcza** (Maria, akceleratory, ...)
  - **współpraca międzynarodowa**
- **Rozwój NCBJ**
  - **rozbudowa infr. badawczej** (wiązki Marii, CeRad)
  - **umiędzynarodowienie ośrodka** (*Teaming* z CEA)
  - **ekspansja komercyjna** (PNT, CIŚ, ⁹⁹Mo, ZdAJ+)